

TARIM BÜLTENİ

OCAK 2024

SEKTÖREL İHRACAT VERİLERİ (1000\$)

Sektör	Ocak 2023	Ocak 2024	Değişim (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	981.678	1.034.456	%5,4
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	623.142	602.946	-%3,2
Yaş Meyve ve Sebze	324.177	367.113	%13,2
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	270.949	356.890	%31,7
Meyve Sebze Mamulleri	170.442	232.817	%36,6
Fındık ve Mamulleri	141.955	206.554	%45,5
Kuru Meyve ve Mamulleri	127.495	160.916	%26,2
Zeytin ve Zeytinyağı	119.105	83.463	-%29,9
Tütün	86.087	64.539	-%25
Süs Bitkileri ve Mamulleri	13.943	13.990	%0,3

Kaynak: TİM

OCAK AYINDA

Mevzuat Düzenlemeleri

- Lisanslı Depolarda Saklanacak Tarımsal Ürünler Verilecek Destekler Belirlendi.
- Bireysel Sulama Sistemlerinde Hibe Limiti Artırıldı.
- Türk Gıda Kodeksinden Aroma Verici 22 Madde Çıkarıldı.
- Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Açıldı.
- Limon Suyu Görünümlü Ürünlerin Satışı Yasaklandı.

Dünyadan Tarım Haberleri

- Türkiye'nin AB Coğrafi İşaretli Ürün Sayısı Safranbolu Safranı'nın Eklenmesiyle 19 Oldu.
- Kızıldeniz'den Buğday Akışı Yüzde 40 Azaldı.
- Akdeniz ve Karadeniz'de Aşırı Avlanma Son 10 Yılın En Düşük Seviyesine İndi.
- TÜİK Verilerine Göre Ocak Ayında Aylık Bazda Fiyatı En Çok Artan Gıda Ürünleri Belli Oldu.

TİM TARIM KURULU FAALİYETLERİ

- Pekin Ticaret Başmüşaviri ve Pekin Tarım Müşaviri ile Tarım Sohbetleri Gerçekleştirildi.

TİM TARIM KURULU FAALİYETLERİ

Pekin Ticaret Başmüsaviri ve Pekin Tarım Müşaviri ile Tarım Sohbetleri 10 Ocak 2024

- ❖ Pekin Ticaret Başmüsaviri Atakan ÖZDEMİR, Pekin Tarım Müşaviri Hüseyin Gazi KAYA, Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcileri ve TİM Tarım Kurulu üyelerinin katılımları ile Tarım Buluşmaları gerçekleştirildi.

Toplantıda;

- Çin'e ihracat yapan ülkeler sıralamasında Türkiye'nin 32. sırada bulunduğu ve ilk 20 ülke arasında yer alması gerektiği,
- Tüketim potansiyeli oldukça yüksek olan Çin'e yönelik pazar araştırmalarının derinleştirilmesi ve reklam faaliyetlerinin kültürel öğeler ile desteklenip ürün kalitesini öne çıkararak devam etmesi gerektiği,
- İhraç ürünleri belirlenirken sürdürülebilirliğin sağlanması için kolay ikame edilmeyen, katma değeri yüksek ürünlerin pazar araştırması yoluyla seçilmesinin önem arz ettiği,
- Çin'e gerçekleştirilen tarım ürünleri (özellikle kanatlı sektörü, su ürünleri, narenciye ve kiraz) ticaretinde meydana gelen engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerin devam ettiği ifade edildi.

DÜNYADAN TARIM HABERLERİ

Türkiye'nin AB Coğrafi İşaretli Ürün Sayısı Safranbolu Safranı'nın Eklenmesiyle 19 Oldu

Coğrafi İşaret alan Türk Ürünleri;

- 1.)Antep Baklavası
- 2.)Aydın İnciri
- 3.)Aydın Kestanesi
- 4.)Bayramiç Beyazı
- 5.)Malatya Kayısı
- 6.)Milas Zeytinyağı
- 7.)Taşköprü Sarımsağı
- 8.)Giresun Tombul Fıstığı
- 9.)Antakya Künefesi
- 10.)Suruç Narı
- 11.)Çağlayancerit Cevizi
- 12.)Gemlik Zeytini
- 13.)Edremit Zeytinyağı
- 14.)Milas Yağlı Zeytini
- 15.)Ayaş Domatesi
- 16.)Maraş Tarhanası
- 17.)Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini
- 18.)Ezine Peyniri
- 19.)Safranbolu Safranı

Akdeniz ve Karadeniz'de Aşırı Avlanma Son 10 Yılın En Düşük Seviyesine İndi

Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonunun (GFCM) hazırladığı rapora göre, Akdeniz ve Karadeniz'de aşırı avlanma son 10 yılın en düşük seviyesine geriledi. Raporda, Akdeniz ve Karadeniz'de aşırı avlanmanın, on yıl önce başlayan düşüş eğiliminin ardından ilk kez yüzde 60'ın altına gerilediği kaydedildi.

Raporda aşırı avlanmanın endişe kaynağı olmayı sürdürdüğü ancak bu konuda geçen yıl yüzde 15'lik düşüş yaşandığı, 2012'den bu yana av baskısının yüzde 31 azaldığı belirtildi.

Kızıldeniz'den Buğday Akışı Yüzde 40 Azaldı

Kızıldeniz'den geçerek Aden Körfezi'ne ulaşan gemilerin tonajı son 5 günde yüzde 65 azalırken, bu ayın ilk yarısında bölgeden geçen buğday akışı yıllık bazda yüzde 40 geriledi. IfW verilerine göre, küresel ticaret geçen ay bir önceki aya göre yüzde 1,3 geriledi. Süveyş Kanalı üzerinden yapılan tahıl ve yağlı tohum sevkiyatları, Kasım 2023'teki 7,2 milyon ton seviyesine göre yüzde 18 azalarak Aralık 2023'te 5,9 milyona geriledi.

Bölgedeki toplam tahıl ve yağlı tohum sevkiyatları aralıkta bir önceki yılın aynı döneminin beşte birine ulaştı ve üç yıllık ortalamasının yüzde 15 altında kaldı. DTÖ'ye göre, rotalarını değiştiren gemilerin sayısı giderek artmasına rağmen bu durum AB, Rusya ve Ukrayna'dan Asya ve Doğu Afrika ülkelerine yapılan buğday sevkiyatında kısıtlı etkiye yol açtı. Gemilerin rotalarındaki sapmalara rağmen, bu ayın ilk yarısında söz konusu ülkelere buğday akışı 0,8 milyon ton ile geçen yılın aynı dönemiyle aynı seviyede seyretti.

TÜİK Verilerine Göre Ocak Ayında Aylık Bazda Fiyatı En Çok Artan Gıda Ürünleri Belli Oldu

Balık →%16,66	Kahve →%7,6	Pirinç →%6,3	Su →%5,5
Sakatatlar → %15,1	Taze Meyve →%7,04	Kuzu eti →%5,8	Yumurta →%5,2
Patates →%14,1			Makarna →%4,5
Sebze → %8,08			Ekmek →%3,7
Dana eti →%7,8			Tavuk eti →%3,7

Mevzuat ve Sektörel Politikalar Şubesi

Gıda Üretiminin Fosil Yakıtlara ve İthalata Bağımlılığı Ele Alındı

Londra merkezli Pazar araştırma şirketi olan Mintel'in Gıda Üretiminin Geleceği isimli raporuna göre, Ukraynadaki çatışma gıda üretiminin fosil yakıtlara ve ithalata olan aşırı bağımlılığından kurtulmak gerektiğine dair gerçeklerle karşı karşıya bıraktı.

Rusya ve Ukrayna toplam küresel buğday ihracatının neredeyse %30'unu oluşturmaktadır. Çatışma öncesinde Ukrayna mısırın %13'ünü ve küresel ham ayçiçeği tohumu yağı ihracatının %45'ini üretti. Çatışmalarla birlikte çiftçilerin tarım faaliyetlerini sürdürümemesi nedeniyle Ukrayna çavdar, arpa, karabuğday ve darı ihracatını yasakladığını duyurmuştu. Bu durum Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı'nın "açlık salgını" uyarılarına yol açtı.

2021 Mintel Sürdürülebilirlik Barometresi'nin araştırmasına göre, 16 ülkede ankete katılan tüketicilerin yalnızca %28'i, "kuraklık veya mahsul kıtlığından kaynaklanan gıda kıtlığını" en önemli beş çevresel kaygısından biri olarak belirtti. Ukrayna'da gıda üretimindeki mevcut kesinti, çevresel faktörlerden ziyade askeri müdahalenin sonucu olsa da, iklim değişikliği ve kuraklık sebebi ile dünyanın ekmek ambarlarında azalmaların devam edeceği söylenebilir.

Çatışmalar sebebi ile Rusya'ya karşı ciddi yaptırımlar uygulayan ülkelerin birçoğunun Rusya'dan petrol tedariğini bir dereceye kadar sürdürmesi, ithal fosil yakıtlara olan bağımlılığımızın altını çiziyor. Bu durum, güvenilir ve dayanıklı gıdalara ihtiyacının fark edilmesini sağlamış; Çin'in Jinghai kentinde tuzlu ve alkaliye dayanıklı 'deniz suyu pirinci' üretimine de ön ayak olmuştur. Tüketici açısından bakıldığında, küresel tüketicilerin yalnızca %45'i bilimin iklim krizine çözüm üreteceğine; %48'i ise laboratuvarda üretilen gıdaların çevre üzerinde olumlu etkiye sahip olduğuna inanıyor. Gelecekteki çözümler bilimsel yeniliklerin doğanın tasarım ilkelerine göre uygulanmasına bağlı olacaktır.

Rapora göre 3 temel unsur benimsendiğinde sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın kapıları açılacaktır;

- *Atık gıdaya eşittir. Doğada bir organizmanın atığı başka bir organizmanın gıdasıdır.*

-Birleşik Krallık'ta British Sugar'ın Wisington fabrikasında; şeker pancarı işlenmesinden elde edilen yan ürünler toprak asitlenmesini düzeltmek için organik ürünlere, pancar şekeri şurubu yenilenebilir yakıt ve maya da hayvan yemine dönüştürülüyor.

- *Mevcut yenilenebilir enerjilerden elde edilen geliri kullanın, organizmaların nasıl beslendiklerini ve bitki yaşamının güneş ışığından nasıl yiyecek ürettiğini öğrenin.*

-Finlandiya'da bir üretici olan Solar Foods, doğayı taklit ederek bir mikrobu sadece hava ve elektrikle beslemek için geleneksel fermantasyon teknikleri dışında bir teknik kullanıyor ve bu tekniğin fotosentezden 20 kat daha yararlı olduğu iddia ediliyor.

- *İşleyen bir bütün oluşturmak için ekosistemlerin ve organizmaların sisteme nasıl uyum sağladıklarını öğren ve taklit et.*

-WWF'ye göre hükümetler ve şirketler, çeşitliliği kutlamak için biyokütleyi ve kaynakları korumalı ve her yıl küresel olarak 27.000 hayvan ve bitki türünün kaybolmasına neden olan yok oluş dalgasına engel olmalıdır.

MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Lisanslı Depolarda Saklanacak Tarımsal Ürünlere Verilecek Destekler Belirlendi

6 Ocak 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Lisanslı Depolarda Muhafaza Edilen Tarımsal Ürünler İçin Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 2023/49) ile tarımsal ürünlerin lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza edilmesi halinde üretici/üretici örgütlerine yapılacak kira, nakliye ve analiz ücreti destekleme ödemelerine ilişkin usul ve esaslar düzenlendi.

Buna göre, lisanslı depolarda muhafaza edilen buğday, arpa, yulaf, çavdar, mısır, çeltik, pirinç için ton başına 6 lira, mercimek, nohut, fasulye, soya fasulyesi için 8 lira, ayçiçeği için 10 lira, fındık, zeytin ve zeytinyağı için 15 lira, pamuk için 25 lira, Antep fıstığı, kuru kayısı, kuru üzüm için 30 lira aylık kira desteği verilecek. Ayrıca, söz konusu ürünlere ton başına 25 ila 100 lira nakliye ücreti ve 6 ila 50 lira analiz ücreti desteği sağlanacak.

Bireysel Sulama Sistemlerinde Hibe Limiti Artırıldı

6 Ocak 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2023/52) ile bireysel sulama sistemlerinde hibeye esas proje üst limiti 1 milyon TL'den 3 milyon TL'ye çıkarıldı. 2024 yılı hibe programına, 9 Ocak 2024 tarihinden itibaren 45 gün içinde başvurular alınmaya başlayacak.

Yapılan değişiklik ile tarımda kullanılan suyun etkin kullanımını sağlayan, Modern Basınçlı Sulama Sistemlerine olan başvurunun artması, daha rekabetçi bir ortamın oluşması amaçlanıyor. Ayrıca, bütçeden ayrılan ödeneğin kullanılması, yüzde 50 hibe desteği oranından azami bir şekilde istifade edilmesi, hibe program iş süreçlerinin kısaltılması ile üretim sezonu içerisinde sistemin çalışır vaziyette olmasının hedeflendiği bildirildi

Türk Gıda Kodeksinden Aroma Verici 22 Madde Çıkarıldı

20 Ocak 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği ile gıdalarda kullanılan aroma vericileri, aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri, bunların üretimlerinde kullanılan kaynak materyaller ile kullanım koşulları ve etiketleme kuralları belirlendi. Bu kapsamda, bazı aroma verici maddeler listeye eklendi, 20 aroma verici maddeye ilişkin kullanım koşullarında değişiklik yapıldı ve 22 aroma verici madde listeden çıkarıldı.

Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Açıldı

26 Ocak 2024 tarihli Resmi Gazetede Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Karar yayınlandı. Karar ile ayçiçeği tohumunda 100.000 ton, ham ayçiçeği yağında ise 250.000 ton miktarları için geçerli olacak şekilde; Yağlık ayçiçeği tohumunda %27 yerine %12 gümrük vergisi, Ham ayçiçeği yağında ise %36 yerine %22 oranında gümrük vergisi uygulanacağı bildirildi.

Limon Suyu Görünümlü Ürünlerin Satışı Yasaklandı

31 Ocak 2024 tarihli Resmi Gazete'de Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile limon suyu izlenimi veren limon aromalı sos, limon sosu, limonlu sos ve benzeri isimlerle satılan ürünlerin 31 Aralık 2024'ten sonra yurt içinde piyasaya sunulmaması kararı yayınlandı. Ayrıca bir gıda ürününe yatay veya dikey gıda kodeksinin izin vermediği bir bileşenin ilave edilip edilmediğinin tespitinde, ilgili kodeks hükümlerine ilave olarak, ve Orman Bakanlığı resmi internet sitesinde duyurulacak analiz metotları ve karar limitleri kullanılacak.

Mevzuat ve Sektörel Politikalar Şubesi

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

• Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamuller

2023 ocak ayı ihracat verilerine göre 2024 ocak ayında sektör ihracatı %5,4 artış göstererek 1 milyar 34 milyon 456 bin dolara ulaşmıştır. 2023 yılı ocak ayı ile benzer olarak en yüksek ihracat 173 milyon 138 bin dolar ile Irak'a gerçekleştirilmiştir. Sektörün yer aldığı ilk 5 pazar arasında Irak'tan sonra ABD, Suriye, Cezayir ve İran yer almaktadır. Cezayir ve İran'a yapılan ihracat miktarı büyük oranlarda artış göstermekle birlikte ABD'ye yapılan ihracat %20 azalış göstererek 54 milyon 608 bin dolar tutarında gerçekleştirilmiştir.

• Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri

2023 ocak ayı ihracat verilerine göre 2024 yılı ocak ayında sektör ihracatı %3,2 azalış göstererek 602 milyon 946 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en yüksek ihracatı %17,5 artış göstererek 89 milyon 445 bin dolar ile Irak'a; %53,8 artış ile 29 milyon 629 bin dolar ABD'ye gerçekleştirilmiştir. Birleşik Krallık, Almanya, İsrail ve İran'a yapılan ihracat tutarlarında %15 civarında azalma eğilimi bulunmaktadır.

• Yaş Meyve Sebze Mamulleri

2023 yılı ocak ayı verilerine kıyasla 2024 yılı ocak ayında sektör ihracatı %13,2 artış göstererek 367 milyon 113 bin dolara ulaşmıştır. Yaş meyve sebze sektörünün en büyük 2. pazarı olan Irak'a ihracat %463,7 artışla 48 milyon 747 bin dolar olmuştur. Romanya, Ukrayna, Almanya'ya yapılan ihracat tutarlarında artış gözlemlenmektedir. Bu yükseliş trendinin aksine sektörün açık ara en büyük pazarlarından olan Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat %20,4 azalış göstererek 81 milyon 934 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

• Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller

2023 yılı ocak ayı verilerine kıyasla 2024 yılı ocak ayında sektör ihracatı %31,7 artış ile 356 milyon 890 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en büyük pazarlarından olan Irak, Japonya, İtalya ve BAE'ye yapılan ihracat tutarlarında %30 civarında artış gözlemlenmekle birlikte, Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat %90 oranında artarak 28 milyon 645 bin dolara ulaşmıştır.

• Meyve Sebze Mamulleri

2023 yılı ocak ayı ihracat verilerine göre 2024 yılı ocak ayında meyve sebze mamulleri ihracatı %36,6 artış göstererek 232 milyon 817 bin dolara ulaşmıştır. Sektörün en büyük pazarlarından olan Almanya'ya ihracat %47,9 artış ile 34 milyon 507 bin dolar; ABD'ye ihracat %45,3 artış ile 34 milyon 471 bin dolar; Irak'a ihracat ise %88 artış ile 19 milyon 819 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Ülke bazında ihracat miktarlarının genelinde artış gözlemlenmekle birlikte Belçika ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat miktarlarında %20 civarında azalma gözlemlenmektedir.

SEKTÖREL İHRACAT ANALİZLERİ

• Fındık ve Mamulleri

2023 yılı ocak ayı verilerine göre 2024 ocak ayında fındık ve mamulleri ihracatı %45,5 artışla 206 milyon 554 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Almanya'ya yapılan ihracat %42,4 artışla 46 milyon 875 bin dolar; İtalya'ya yapılan %57,4 artışla 44 milyon 680 bin dolar; Polonya'ya yapılan ihracat ise %46,9 artışla 18 milyon 548 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Ülke bazında ihracat miktarlarında genel olarak artış eğilimi hakim olmakla birlikte Hollanda, İsviçre ve Belçika'da %7 civarında azalış görülmektedir.

• Kuru Meyve ve Mamulleri

2023 yılı ocak ayı verilerine kıyasla 2024 yılı ocak ayı ihracatı %26,2 artışla 160 milyon 916 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün ilk 5 pazarında ihracat artış göstermekte olup; Almanya'ya ihracat %23,2 artışla 20 milyon 500 bin dolar, ABD'ye ihracat %58,2 artışla 16 milyon 113 bin dolar, Birleşik Krallık'a ihracat ise %34,8 artışla 13 milyon 89 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Hollanda ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat tutarlarında ise düşük miktarda azalma görülmektedir.

• Zeytin ve Zeytinyağı

2023 yılı ocak ayı verilerine kıyasla 2024 yılı ocak ayında sektör ihracatı %29,9 azalışla 83 milyon 463 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Bu düşüşteki en büyük etken sektörün en büyük pazarlarından olan İspanya ve ABD'ye yapılan ihracat tutarlarının büyük ölçüde azalma eğilimidir. İspanya'ya yapılan ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %43,8 azalış göstererek 25 milyon 180 bin dolar; ABD'ye yapılan ihracat ise %60,7 azalış göstererek 15 milyon 665 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Bu azalma trendinin aksine İtalya ve Almanya'ya yapılan ihracat tutarlarında %100'ün üzerinde artış gözlemlenmektedir.

• Tütün

2023 yılı ocak ayı verilerine göre 2024 yılı ocak ayında tütün ihracatı %25 azalış ile 64 milyon 539 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en büyük pazarı olan ABD'ye ihracat %5,6 azalarak 12 Milyon 747 Bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Irak'a yapılan ihracatta %0,9; İran'a yapılan ihracatta %220; Mısır'a yapılan ihracatta ise %196 artış gözlemlenmektedir.

• Süs Bitkileri ve Mamuller

2023 yılı ocak ayına kıyasla 2024 yılı ocak ayında sektör ihracatı %0,3 artış ile 13 milyon 990 bin dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Sektörün en büyük pazarı olan Hollanda'da %10,6 pazar kaybı gözlemlenmekle birlikte Azerbaycan, Almanya ve Birleşik Krallık'a yapılan ihracat tutarları büyük ölçüde artma eğilimindedir.